

Karanlık Çağ mı ? Altın Çağ mı ?

Muharrem GÜLDAL, Alper ÖNDER, Ahsen ÖNDER
Danışman Öğretmen: Gökhan BAŞ

Amaç

Avrupalılar tarafından tarihte karanlık çağ olarak adlandırılan orta çağın ilk döneminin(476-1000) Türk islam dünyasında bilimsel teknolojik buluşlar ve icatlarla dolu altın çağ olduğunu kanıtlamak.

Giriş

Batılı ve Anglo-Sakson merkezli geleneksel tarih anlayışı Ortaçağ'ı; 'Karanlık Çağlar' ve 'Orta Çağ Karanlığı' olarak adlandırmaktadır(i). Projemiz ile İslam medeniyetinin modern bilim ve teknolojinin temellerinin atılmasında oynadığı önemli rolü algılayış biçimini yeniden gözden geçirmektedir.

Kullanılan Yöntem

5. yüzyıl ile 11. yüzyıl arasında kalan zaman diliminde Avrupa ve İslam dünyasında kültür sanat edebiyat bilim ve teknik alanında yapılan çalışmalar eş zamanlı olarak araştırıldı.

Avrupa'da Eskiçağlardan Yeniçağ boyunca icat edilen ilk hareketli düzeneklerden antibiyotiğin keşfine kadar insanlığın bilimsel ve teknolojik ilerleme süreci kronolojik olarak şu şekilde verilmekteydi:

Empedokles (MÖ 490-430), Demokritos (MÖ 460-370), Hippokrates (MÖ 460-377), Aristoteles (MÖ 383-322), Arşimet (Arkhimedes) (MÖ 287-212), Johannes Gutenberg (1400-1468) ve Da Vinci (1452-1519).(iii)

Yaptığımız araştırmada bütün bir MS 450-1492 döneminin Karanlık Çağlar diye nitelendirilerek atlandığını gösterdi. Bilim ve medeniyet söz konusu olduğunda tamamen yok sayılan bu dönem için farklı yerlerde Orta Çağ, ara dönem, tekdüze yüzyıllar, bayağı çağlar ve hepsinden rahatsız edici olarak, belirsiz, şüpheli dönem gibi ifadeler kullanılmaktaydı. Bazı kitaplarda Romalılara az da olsa değinilmekle beraber, bin yıllık dönem yine olduğu gibi atlanmaktaydı.

27 Ekim 1993 tarihinde İngiltere Prensi Charles Oxford'da yaptığı "İslam ve Batı Dünyası" başlıklı konuşmasında:

"Batıda İslam'ın mahiyeti hakkında önemli yanlış anlamalar olduğu gibi, bizim kültür ve medeniyetimizin İslam'a neler borçlu olduğu da pek az bilinmektedir. Bu başarısızlık kanaatimce, bizlere miras kalan tarihi deli gömleği içinde anlamamızdan kaynaklanmaktadır. Orta Asya'dan Atlas Okyanusuna kadar uzanan Orta Çağ İslam Dünyası, bilginlerle ve kendini öğrenmeye adan insanlarla dolup taşmaktaydı. Ancak İslam'ı Batı'nın bir düşmanı, yabancı bir kültür, toplum ve inanç sistemi olarak görmeye meylimiz yüzünden onun tarihimize olan büyük ilgisini görmezden gelme ya da yok etme eğiliminde olageldik." diyerek özeleştiri yapmaktadır. (iv)

Müslümanların bilim ve medeniyete yaptığı katkılardan bazıları için alttaki başlığı açtık.

Türk – İslam Bilginleri ve Önemli Keşifleri

Ahmed bin Musa: (10. yüzyıl) Sistem mühendisliğinin öncüsü. Astronom ve Mekanikçi

Ali bin Abbas : (?-994) 1000 yıl önce ilk kanser ameliyatını yapan bilim adamı. Kılcal damar sistemini ilk defa ortaya atan bilim adamıdır. Eski çağın en büyük hekimlerinden olan Hipokrat'ın Doğum olayı görüşünü kökünden değiştirdi.

Ammar :(11.yüzyıl) İlk katarkt ameliyatını kendine özgü biçimde yapan müslüman bilim adamı.

Battani :(858-929) Dünyanın en meşhur 20 astronomundan biri; Trigonometrinin mucidi, sinüs ve kosinüs tabirlerini kullanan ilk bilgin.

Biruni :(973-1051) Dünyanın döndüğünü ilk bulan bilim adamı, Amerika kıtasını Kolomb'dan 500 yıl önce bildirmiştir. Coğrafya, Tıp, Felsefe, Fizik ve Astronomi gibi dallarda eserle yazmıştır. Çağın en büyük bilgini.

Cabir bin Hayyan : (721-805) Atom bombası fikrinin ilk mucidi ve kimyanın babası sayılır. Atomun parçalanabileceğini günümüzden 1200 yıl önce söylemiştir.

Cahiz : (776-869) Zooloji biliminin öncülerindendir. Hayvan gübresinden amonyak elde etmiştir.

Ebu Kamil Şuca:(?-951) Avrupa'ya matematiği öğreten İslam bilgini.

Farabi :(870-950) Ses, müzik bilgini.

Harizmi :(780-850) Cebir kitabını yazdı. Adı Algoritmaya verildi.

Hazini :(6-7.yüzyıl) Yerçekimini Newton'dan önce buldu.

Abbas ibn Firnas:(?-888) Dünyanın ilk uçağını yapıp uçurdu.

İbni Heysem:(965-1051) Optik biliminin kurucusu.Fizikçi.Göz ve görme bilimine öncülük etti. Teleskopun alt yapıcısı.

İbni Sina:(980-1037) Avrupa'yı tıpla tanıştırdı. Eserleri 600 yüzyıl boyunca temel tıp olarak okutuldu.

İbni Türk :(9.yüzyıl) Matematikçi. Cebirin temelini attı.

İbni Yunus(?-1009); Dinaveri(815-895); Huneyn b. İshak(809-873); İbni Fazıl(739-805); İbni Havkal(10.yüzyıl); İhvanüs Safa

Sonuç ve Değerlendirme

Yaptığımız araştırma sonucu, bir zamanlar dünyanın en büyüğü olan bir İslam medeniyetinin varlığının, medeniyetinin gücünü her şeyden (ordu, asker) ziyade, buluşlardan almaktaydı. Mimarları, yerçekimine meydan okuyan yapılar tasarlıyorlardı. Matematikçileri, bilgisayarın keşfine ve kriptolojinin gelişmesine zemin hazırlayan cebiri ve algoritmaları bulmuşlardı. Hekimleri, insan vücudunu inceliyor, yeni tedavi yöntemleri keşfediyorlardı. Astronomları, gökyüzünü gözlemliyor, yıldızlara ad verip, uzak yolculuğunun ve keşfinin temelini atıyordu. Yazarları binlerce öykü kaleme almışlardı; cesaret, romantizm ve büyüyle dolu öyküler... şairleri aşktan dem vuruyordu; onlardan önce yaşamış olanlar böyle şeyleri düşünmeye bile cesaret edemeyecek kadar korku ile yoğrulmuş olduklarını keşfettik.

Kaynaklar

- (i)Salim T.Hassani,(2010), 1001 İcat Dünyamızda İslam Bilim Mirası, İstanbul
(ii) <http://www.asikpasagazetesi.com/>
(iii)Feldman A. Ford P. (1979)Eski Çağlardan Günümüze Kadar Teknolojiye Hayat Verenler.Londra
(iv) Salim T. Hassani. A.g.e.